

Luonnos: hallituksen esitys laiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Luonnonvarakeskus (Luke) yhtyy luonnoksen pääasialliseen sisältöön sekä esittelykappaleen tavoitteeseen, että kipsin levittämisessä tulisi huomioida yleinen ympäristöetu ja kustannustehokkuus vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamiseksi. Kustannustehokkuuteen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyen esitämme kuitenkin alla olevat huomiot.

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta

Luke haluaa tuoda esiin, että kipsin levitykseen valittavien peltojen kriteereissä tulisi huomioida pellon helppoliukoisen fosforin pitoisuus (fosforiluku).

Perustelut

Pellon fosforiluvun kasvaessa liukoisen fosforin kuormitusriski kasvaa voimakkaasti. Jotta kipsinlevitykseen käytettävä tuki tulisi hyödynnettyä kustannustehokkaasti, kipsilevitys tulisi suunnata kaikkein kuormittavimmille pelloille. Tällöin pellon fosforiluvun tulisi olla yksi tärkeimmistä kriteereistä.

Pykälien luonnokset

1 §. Tarkoitus (uusi 4 mom.).

-

1 a Luku

-

6 a §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät.

-

6 b §. Suhde muuhun lainsäädäntöön ja Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.

-

6 c §. Tuki.

-

6 d §. Tukikelpoisuus ja hakijan selvitysvelvollisuus.

Tuen myöntämisen edellytyksenä tulisi olla kipsikäsitteilyn tukihakemukseen sisältyvät tiedot pellon ominaisuuksista, sisältäen maalajin, kaltevuuden ja fosforiluvun.

6 e §. Tuen hakeminen.

Tukihakemukseen tulisi sisällyttää edellä mainitut tiedot kipsikäsitteilyn kohteeksi esitettävästä pellosta.

6 f §. Hakuaika ja tiedottaminen.

-

6 g §. Tuen myöntämisen edellytykset.

Peltojen kuormitusriskin arviointiin on käytettävissä esimerkiksi RUSLE-eroosiomallilla tuotettuja laskelmia, jotka huomioivat pellon maalajin, rinteiden pituuden ja kaltevuuden aiheuttaman eroosioriskin. Tähän arvioon tulisi liittää tieto kipsikäsitteilyyn aiotun pellon fosforiluvusta, jotta kipsilevitykseen suunnatut tukirahat voidaan käyttää mahdollisimman kustannustehokkaasti.

6 h §. Päätös ja sopimus.

-

6 i §. Tukihakemuksen peruuttaminen.

-

6 j §. Tuen keskeyttäminen ja tuen takaisinperintä.

-

6 k §. Korkeus ja viivästyskorkeus.

-

6 l §. Henkilötietojen luovuttaminen.

-

6 m §. Kehittämisen- ja hallintokeskuksen tehtävät.

-

6 n §. Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku tukea koskevista päätöksistä.

-

Asetuksen luonnos ja perustelumuistio

-

Yleiset kommentit asiasta

Kipsikäsittely on tehokas menetelmä vähentää fosforikuormitusta nopeasti. Vaikutukselle on kuitenkin ominaista se, että se päättyy muutaman vuoden kuluessa. Kipsillä ei siten saavuteta pysyvämpää kuormitusvähennystä ilman että se toistetaan säännöllisin väliajoin. Sen sijaan pysyvämpi kuormitusvähennys voidaan aikaansaada vähentämällä fosforilannoitusta tai lopettamalla se kokonaan pelloilla, joiden fosforiluku on tarpeettoman korkea kasvien kasvun kannalta. Näin toimien onkin jo pienennetty peltojen fosforilukuja, mutta luvut laskevat hitaasti. Kipsikäsittely on näin ollen nopeavaikutteinen ensiapu krooniseen tilanteeseen, jota tulisi jatkuvasti hoitaa myös itse perussyhyyn puuttamalla eli lopettamalla tarpeeton lannoitus.

Äskettäin päättyneessä MYTTEHO –tutkimuksessa todettiin monien ympäristökorvaukseen kuuluneiden toimenpiteiden kohdentamisen jääneen puolittaiseksi. Tämä on vaarana myös kipsin levityksen kohdalla, ellei olennaisia toimenpiteen vaikuttavuuteen kuuluvia seikkoja huomioida. Yksi tärkeimpiä on peltojen fosforiluku.

Perustelumuistion yleinen sisältö

Luke katsoo, että tuen myöntöperusteisiin tulisi ottaa mukaan soveltavuuden lisäksi peltojen kuormitusriski, joka koostuu sekä eroosioriskistä että pellon fosforiluvusta. Pellon fosforiluku voi vaihdella paljon eri peltolohkojen välillä. Kipsikäsittelyllä saadaan paras kuormitusvähennys peltolohkoja kohden kaikkein kuormittavimmilla peltolohkoilla.

Asetuksen pykälien ja perustelujen luonnokset

Hakijan tekemään tukihakemukseen tulisi sisältyä pellon fosforiluku.

1 §. Soveltamisala ja tavoite.

-

2 §. Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.

-

3 §. Määritelmät.

-

4 §. Tuettava toiminta.

-

5 §. Tukihakemuksen sisältövaatimukset.

Kipsikäsitteilyyn olennaisesti vaikuttaviin seikkoihin kuuluu pellon fosforiluku, joka tulisi liittää tukihakemukseen.

6 §. Tuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset.

Tuen myöntämisen edellytyksiin liittyvät maatalousmaan ominaisuudet ovat kriittinen kohta kipsileivityksen kustannustehokkuuden kannalta. Edellä esitettyyn viitaten Luke ehdottaa peltojen kuormitusriskin arviointia ja kipsin kohdentamista eroosiomallien ja fosforipitoisuuksien perusteella.

7 §. Tuen laskentaperuste ja määrä.

-

8 §. Kirjanpito.

-

9 §. Raportointi ja säilytysvelvollisuus.

-

10 §. Voimaantulo.

-

Muut huomiot

-

Lausunnot valmistelija: professori Eila Turtola, Luonnonvarakeskus